

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

L'OLLERIA

LA VALL D'ALBAIDA

ACADEMIA
VALENCIANA
DELLA
LINGUA

AJUNTAMENT
DE L'OLLERIA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnicolingüístics

RECULL I TEXT
Alícia Boluda i Albinyana

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
L'Olleria, 57

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de l'Olleria

ISBN: 84-482-3944-X
Depòsit legal: V-5160-2004
Impressió: Gràfiques Vimar, SL

www.avl.gva.es

L'OLLERIA

Al nord-oest de la vall d'Albaida se situa el municipi de l'Olleria, a una altitud de 425 metres. La superfície del terme abasta 31,7 km², gran part dels quals són muntanyosos i corresponen a la serra Grossa, en la qual s'obri el port de l'Olleria. La principal elevació és la Creu o la Creueta, amb 520 metres. El riu Clariano marca el límit sud del terme, on es troba la zona de les hortes. Els cultius són principalment de secà, encara que també hi ha algunes explotacions de fruiters nous.

En la cova de Sant Nicolau es van trobar restes dels primers assentaments humans en el territori, que daten del neolític (del VII al III mil·lenni a. de C.). En el poblat del Castellet del Porquet s'han descobert restes pertanyents a l'edat del bronze. A més, la cova del Poblet constituïx un xicotet jaciment ibèric. D'època romana tenim una descoberta important: la inscripció gràfica en pedra d'un monument funerari, trobada en la partida de les Casals. L'islam va deixar a l'Olleria restes que perviuen en els nostres dies en els topònims Gàlim i Gàfit, prova de l'existència de pobladors musulmans, que desapareguen com a conseqüència de la repoblació cristiana. *El Llibre del Repartiment* dona la clau sobre l'origen del nom del poble, que apareix mencionat com a "alqueria de les Olles". Un esdeveniment de gran importància històrica va ser la independència de l'Olleria respecte de la ciutat de Xàtiva en el segle XVI. Este fet i el creixement de la vila van conduir els habitants a demanar el títol d'universitat, concedit l'any 1583, fet que va significar una separació parcial de Xàtiva; després se'n va produir la segregació definitiva i la independència. El 1588 se li va concedir el títol de vila reial amb els privilegis de govern, justícia i dret a ser convocada a Corts.

L'Olleria era un poble de base agrícola, però amb una gran tradició en l'artesanía del vidre, a la qual es dedica un museu en el convent dels franciscans caputxins. La tecnologia ha permés una gran expansió del sector vidrier en els nostres dies. És notòria també l'activitat pirotècnica, així com la producció artesana de les cadires i del vimen.

Els vidriers celebraven la seua festa el dia del seu patró, sant Miquel, d'on van nàixer les festes de Moros i Cristians, que s'uniren a les patronals de setembre. En el mes de juliol destaca la festa de La Magdalena, celebrada amb danses tradicionals i l'anomenat *ball dels locos*, on la colla de castellers recrea també una antiga dansa lúdica.

ELEMENTS FÍSICS I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Orografia

Altet de Corts	Foia del Pou
Altet de la Freira	Foieta de Candel
Altet de la Martina	la Creu
Altet de Taló (o de Saranyana)	la Pinatellada
Altet del Tio Muixú	Penya de l'Àliga
Cova de Sant Nicolau	Pla de l'Ombriol
el Castellet del Porquet	Pla de la Vaca
el Pessebret	Placeta del Port
Foia de la Palmera	Port Vell de l'Olleria
Foia del Port	Serra Grossa

Hidrografia natural

Barranc de Bonavista	Barranc de Serrans
Barranc de Candel	Barranc del Convent
Barranc de Grau	Barranc del Salido
Barranc de l'Aigua	Barranquet de les Vidales
Barranc de l'Alegre	Barranquets de Bialba
Barranc de l'Arcada	Font de la Carrasqueta
Barranc de la Canal	Font de la Ponta
Barranc de la Cova	Font de la Serrana
Barranc de la Font dels Caçadors	Font del Pastor
Barranc de la Murta	Font dels Caçadors
Barranc de Sant Joan	Fonteta de l'Aguasil
Barranc de Saranyana	Riu Clariano

Hidrografia artificial

Abeurador de Sant Joan	Alcavó del Matxero
Alcavó de Batistet el Ninyo	Bassa dels Flares
Alcavó de la Freira	Bassa de Cotan
Alcavó de Rosa Sanchis	Bassa de Ferrís

Basseta del Tio Poldo
Depòsit
Depòsit Vell
el Partidor

Llavador Nou
Pouet del Retor
Sènia de Don Emilio

Altres llocs d'interés

Camp de Futbol La Solana
Casetes dels Coeters
Cementeri
Convent de Caputxins
Ecoparc
Ermita de Sant Cristòfol
Ermita de Sant Joan
Granja

Institut
Mina de Macari
Molí de Bacora
Molló
Antic Polígon Industrial El Tossal
Polígon Industrial El Carrascot
Transformador

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Casa Blanca
Casa de Canyades
Casa de Capellans
Casa de Don Pasqual
Casa de Gàlim
Casa de la Campanera
Casa de la Garrofera
Casa de la Volta
Casa de Marau
Casa de Maria Oviedo
Casa de Miranda
Casa de Mompó
Casa de Navarro
Casa de Pla
Casa del Barraquero

Casa del Batle
Casa del Calciner
Casa del Culler
Casa del Platillao
Casa del Salido
Casa del Tossal
Casa del Valencià
Casa Orgue
Casa Romero (o del Romeral)
Caseta del Secretari
Caseta del Vicari
Corral de Casanova
Corral de Vidal
l'Olleria

Partides i paratges

Cara-sol de les Canyades
Cara-sol del Pessebret
el Carrascot
el Cercat
el Cérvol
el Colomer
el Dijous
el Dimarts
el Dimecres
el Dissabte
el Divendres
el Figueral
el Llobero
el Pla de Gàfit
el Poblet
el Rabiós
el Rodat
el Salido
el Teular de Miquel
el Tossal
el Trinquet dels Flares
el Vermellar
els Aiguamolls de Bigots
els Bancalets de l'Ermità
els Clots de l'Algepsar
els Morterets
els Museros
els Teulars
Gàlim

l'Albardal
l'Alegre
l'Arribador
l'Empalme
l'Horta Nova
la Camisola
la Campanera
la Cardona
la Cruà
la Freira
la Garrofera
la Gaveta
la Lloma
la Maquineta de Mussam
la Martina
la Peixerona
la Regatella (o el Dilluns)
la Serratella
la Solana
la Venta
la Volta
les Canyades
les Casals
les Vidales
Miranda
Pinada de Romero
Qüerna
Saranyana

Vies de comunicació

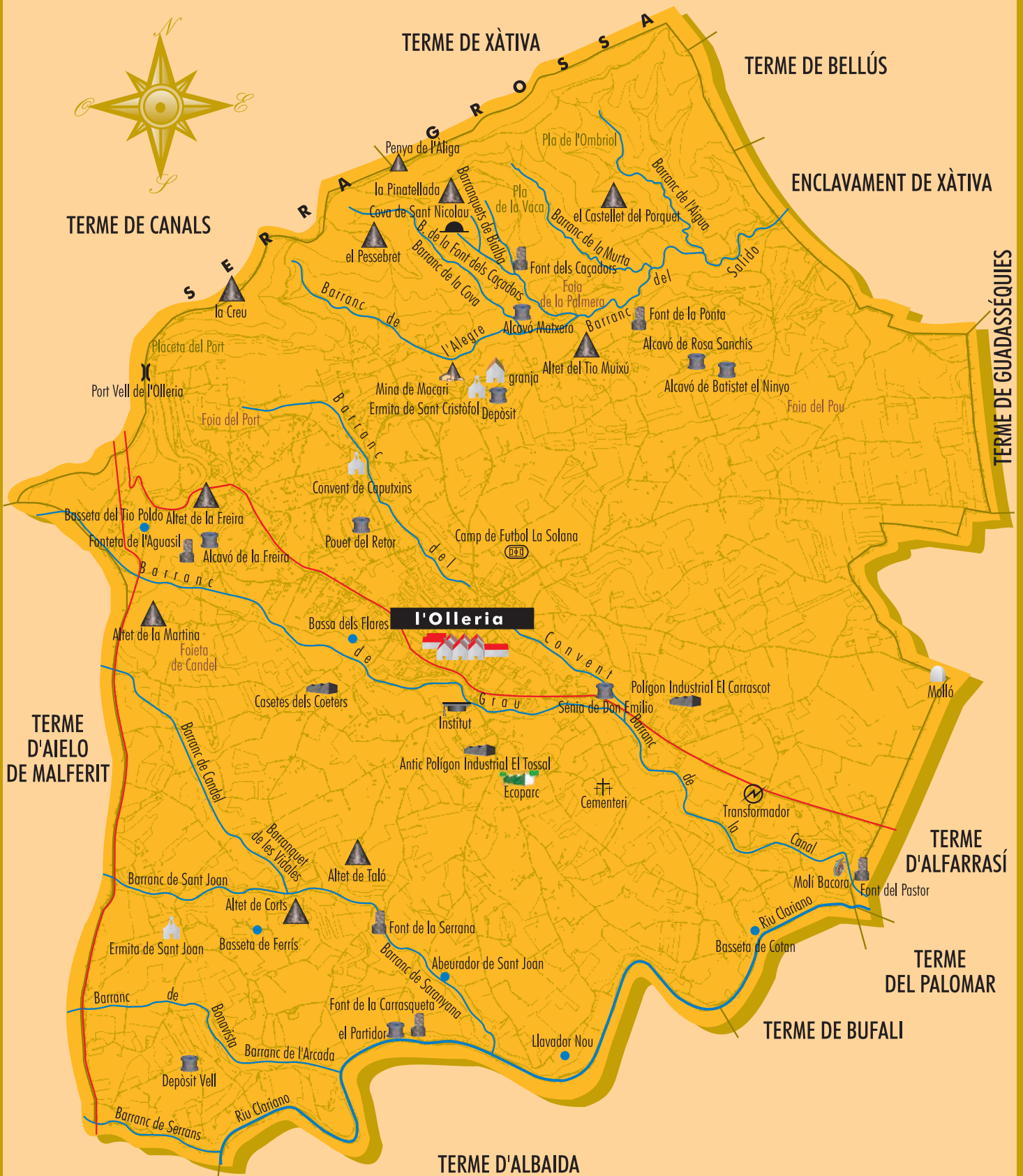
Assagador de Bellús
Camí d'Aielo
Camí d'Albaida
Camí d'Alfarrasí
Camí de Bellús

Camí de Benigànim
Camí de Bufali (o de l'Arribador)
Camí de Caputxins
Camí de Caputxins a l'Empalme
Camí de Gàlim

Camí de l'Alegre
Camí de l'Horta
Camí de l'Horta Nova
Camí de la Caseta de Navarro
Camí de la Cova
Camí de la Cruà
Camí de la Freira
Camí de la Garrofera
Camí de la Murta
Camí de la Regatella
Camí de les Canyades
Camí de Miranda

Camí de Tapets
Camí del Figueral
Camí del Molí de Rodenes
Camí dels Teularets
Camí Ras
Carretera d'Aielo
la Creueta
Pont de l'Arcada
Pont Nou
Port Vell
Túnel de l'Olleria
Túnel Nou

Elements físics i altres llocs d'interés

	Capital de municipi		Mina		Ecoparc
	Nucli de població		Cova		Polígon industrial, fàbrica
	Carretera		Port de muntanya		Molló
	Riu, riuet		Bassa		Granja
	Barranc		Molí		Ermita
	Muntanya		Font		Institut
	Pic, roca		Obra hidràulica		Cementeri
					Instal·lacions esportives
					Transformador
					Depressió
					Pla
					SERRA

